

kezdte beszédét, hogy a zárszámadásból megállapítható, hogy az államháztartás helyzetében az előirányzathoz képest számottevő javulás állott be.

A gazdasági helyzetet vizsgálva ezután a pénzügyminiszter rámutatott arra, hogy a gazdasági helyzet világszerte fellendülést mutat. A jövő tekintetében tartózkodásra int, hogy a fellendülés okainak egy része mesterséges és egyéb szempontokból nem is örvendő. Mint főleg az óriási lendületet vett fegyverkezés. Hatóerejük azonban ezidőszámtól olyan lendületes, hogy a multból még fennálló három gátoló tényező ellenére: a nemzetközi politikai helyzet bizonytalansága, a pénz- és áruforgalom súlyos megkötöttségei és a valutáris kérdések kiegyensúlyozatlansága mellett is a kedvező konjunktúra most már ugyiszólván valamennyi országra kiterjedt.

— Jelentékenyen javultak — folytatta — a gazdasági viszonyok hazánkban is. 1936-ban az a nem gyakori eset fordult elő, hogy aránylag kedvező terméshozamunk egyidejűleg kedvezőtlen világterméssel és élénk kereslettel találkozott, ami előnyösen befolyásolta az értékesítés lehetőségeit és feltételeit. Jelenleg ötvenezerrel több munkás dolgozik, mint egy évvel ezelőtt. Külkereskedelmi forgalmunk szintén kedvezően alakult, amennyiben mérlege 74 millió pengő aktív egyenleggel zárult.

Arról beszélt ezután, hogy bizakodással tekinthetünk a jövő elé. A kiadások 55.3, a bevételek 63 millióval emelkednek,

a deficit ellenben 7.7 millió pengővel apad.

A deficit csökkenésével kapcsolatban megállapította, hogy ezzel jelentős lépéssel haladtunk előre. Jogosan remélhetjük, hogy az előirányzott deficit csak egy maximális keret, amelynél a tényleges hiány előreláthatólag kisebb lesz.

A kiadásokról beszélt ezután. Az első csoportba tartoznak azok a kiadási többletek, amelyek a kormány elhatározásaitól függetlenül, automatikusan jelentkeznek. Ilvenek különösen a nyugellátások, amelyeknek többlete 6.9 millió. A négy csoportba sorolt kiadási többletek már önmagukban többet tesznek ki (59.2 milliót), mint amennyi a költségvetés kiadási oldalának egész emelkedése.

Részletesen beszélt a személynéljárások emelkedéséről, amely új iskolák létesítésével, a mezőgazdasági szakoktatás fejlesztésével, a csendőrségi és rendőri létszám növekedésével áll kapcsolatban. Emelkedést jelent az is, hogy a ma benvitt törvényjavaslat a közalkalmazottak harmadik és harmadik felüli gyermekei után járó családi pótlékot általában 50 százalékkal felemeli.

— Fokozottan szükségesek — mondotta — a közmunkák és jelenleg különösen időszerűvé teszi szélesebbkörű munkaalkalmak teremtését az a szempont, hogy a gazdasági élet megálló lendületét továbbra is fenntartsuk.

— Gondolok elsősorban arra a problémára

Szombaton gála premier a Széchenyiben

Romeo és Julia

Shakespeare tragédiája
Norma Shearer és
Leslie Howard
főszereplésével

— mondotta —, amely különböző elnevezések alatt hol mint a Tiszántul sorsának javítása, vagy az alföldi gondolat előbbrevitele, hol a földmunkás- és főleg a kubikoskérdés megoldása címén, de lényegében ugyanarra a témakörre vonatkoztatva, égető szükségletként jelentkeznek az ország egész közhangulatában.

A beruházások

összegét az elmúlt évi 32 millióval szemben 44.5 millió pengőre emelte, egyidejűleg olyan beruházási javaslatot terjesztett elő, amelyben 46 millió pengőt kíván beruházási célokra fordítani. Az alföldi öntözésre ötmillió pengőt fordítanak. Az utak építésére 13 millió pengőt irányoztak elő.

— Mindent összevetve, ezidén 99.5 millió pengőt fogunk beruházásokra fordítani.

A bevételek

ismertette ezután a pénzügyminiszter. 63 millió többlet jelentkezik, amelyből a közigazgatásra 33.7, az üzemekre 29.3 millió pengő jut. A forgalmiadók bevételeit 11.8, a fogyasztási adókat 6.7, a vámjövődékét 4 millió pengővel emelte. Az egyenes adóknál 4.7 millió többletet, az illetékeknél 4 milliót, a tárcabevételeknél 1.8 milliót irányzott elő. 1938. január elsejétől kezdve felére mérsékelik a házadó 20 százalékos rendkívüli pótlékát és kedvezményeket fognak adni a többgyermekes családoknak az egyenesadók és illetékek terén.

Az egyenesadók kivételét

egyszerűbbé, arányosabbá és igazságosabbá teszi és megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy eredményesebben adóztassák meg a jövedelmeket ott, ahol a bevallás a valóságtól kirívóan elmarad. Az eddigi 9 százalékos késedelmi kamatot évi 6 százalékra szállították le. Tíz törvényhatósági, harminchárom megyei város és egy járási székhely területén engedélyezett rendkívüli házadómentességet.

Az egyes tárcák költségvetéseit ismertette ezután a pénzügyminiszter. A belügyi tárcánál 100.000 pengővel emelték a hadikölcsönsegyek összegét. A vallás- és közoktatásügyi tárca kiadásai 2.7 millióval 92.4 millióra emelkednek, ami lehetővé teszi egyrészt a tantervek számának szaporítását és az iskolaépítő akció folytatását.

Hangsúlyozta a pénzügyminiszter, hogy az értelmiségi munkanélküliség elhelyezésének kérdését annyira fontosnak tekinti, hogy megoldása a tüneti kezelésen túlmenően többévi szerves program végrehajtását tartja szükségesnek. Revízió alá vették a nyugdíjások állami újraalkalmazásából eredő kereset-halmozásokat.

Mojzes János: Az élharcosokkal kell kez-

deni! Csupa nyugalmazott katonatiszt!

Fábián Béla: A vasutigazgatók mind az IBUSZ-hoz mennek nyugdíjba! (Nagy zaj a baloldalon.)

Fabinyi pénzügyminiszter azzal a bejelentéssel folytatta, hogy megkezdik az önállósítási alap működését, amelynek célja a családalapítás előtt álló

Érettsgizelt és diplomás ifjuság

tökével való ellátása. A miniszterelnökség költségvetésébe e célra évenként 2 millió pengőt vettek fel, amelyet az alapba visszafolyó kölcsönök is növelni fognak. Évenként két-három ezer ifjút lehet majd így önálló életpálya megalapításához segíteni. Az ilyen megsegítés protekciómmentes irányítására az ösztöndíjnácshoz hasonló szerv felállítására gondolnak.

— Folyamatban van — mondotta ezután — a munkások negyvennyolcórás munkaidéjének és a legkisebb munkabérek megállapítása, a fizetési szabadság és a családi bérrendszer bevezetése, valamint a munkaközvetítés intézményes rendezése.

— Az 1935. évi devizagazdálkodási reform beváltotta a hozzáfűzött várakozásokat.

A devizahelyzetben

bekövetkezett javulást azonban nem szabad tulbecsülni. A pénz belföldi vásárlóképeségének fenntartására irányuló politikából nem következik, hogy az árszínvonalnak változatlanul kell maradnia.

— A közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok részére nyújtott eddigi 18 és félmillió pengős hitelkeret sikerült hétmillió pengővel felemelni, aminek révén körülbelül 33.000 alkalmazott, illetve nyugdíjas napot nyílt meg az ilyen kölcsön igénybevételeinek lehetősége.

Igy fejezte be beszédét:

— Remélem, sikerült meggyőzőnöm a tisztelt képviselőházat...

Vázsonyi János: Nem!

Fabinyi pénzügyminiszter: Még nem is tudja, miről van szó! Azt hiszem, meggyőzőnöm a képviselőházat arról, hogy a költségvetés összeállításánál kizárólag a közérdeket tartottuk szem előtt. Ha mindenki erre a sikra helyezkedik, akkor a tárgyalások bírálat elismeri, hogy ez a költségvetés az adottságokkal józanul számolva, lehetővé teszi a megindított építómunka folytatását.

Ezzel befejeződött a pénzügyminiszter több mint kétórás exozéja.

Sztranyavszky elnök ezután napirendi javaslatot tett. Javasolta, hogy a költségvetés bizottsági tárgyalásainak tartamára a képviselőház hivonytalan időre napolta el magát. Ezzel a képviselőház ülése délbén félegy órákor véget ért.

Pályám emlékezete

Irta JUHASZ GYULA

Néhány évvel ezelőtt a szegedi újságírók alkalmi újságjában Juhász Gyula „Pályám emlékezete” címmel önéletrajz az alábbi sorokat írta:

A nyomdafestékekkel 16 éves koromban ismerkedtem meg. A régi újságban két versemet közölték pünkösdi napján, az ünnepi melléklet legelején. Ifjabb Mórész Pál volt az irodalmi keresztapám, aki vagy husz sorban felfedezett és kedves bicobca-virágoknak nevezte a verseimet. Mái sem tudom, hogy milyen virág lehet az a bicobca, de annyi szent, hogy Szegeden nem elég a költőtegyeszer felfedezni. Így esett, hogy egy év múlva Sz. Szigethy Vilmos vállalta a keresztapaságot, aki a karácsonyi számban két versemet adta ki. Akkor hiba esett a matrikulában, mert a szedő véletlenül Antalra keresztelt és a versek így jelentek meg: „Irta Juhász Antal”. Ez azután arra ösztönzött, hogy harmadszor is felfedeztessem maga-

mat. Így azután végérvényesen költő lettem, ami Magyarországon újságíró jelent...

Mikor az egyetemen a bölcsészetet hallgattam, édes szülőm mindig feltett, hogy nem fogok diplomát szerezni, mert közben egészen elesébit a hírlapírás démona. Hát hiszen kacérkodott is velem vagy 15 évig, amíg végre egészen a hálójába kerültem. Aztán lett egy diplomám, amelyet a szegre akaszthattam és akadt egy tollam, amelyből nem lehetett éhenhalni...

Bucsu Juhász Gyulától

Duttká Akos, a hívaló költő, aki a nagyváradi Holnap Társasággal együtt indult az új magyar líra megteremtésére és aki egyik leghívebb társa és bajtársa volt a váradi hét költőnek, — Juhász Gyula csütörtöki temetésén a következő szavakban búcsuzott költőtársától a régi váradiak nevében:

Édes Gyulám! A mi elvesztett Váradunk és a tegnappi fakult magyar Holnap házfájró lelke áll a fejednél. Várad és a Holnap har-

minőt én előtti boldog Nakonxipdnunk régi pajtása előtt búcsúzni tőled.

Hosszu küzdelmes és megdicsőült földi utad annyi szenvedése közt az a váradi pár esztendő volt az igazi örömteljes élett. Együtt zajongtunk, együtt álmodoztunk régi kocsimák pállott kék kódén, várva a tisztább, szebb, az igazabb magyar holnap virradását.

Mintha ott ülnék most is elsüllyedt átlánok:

Ady, Juhász S ti többi cimbordk
Magyar szavakból szítva verve lángot
Meggzöttük örökre Várad: Glóriád.
Itt bűg fejednél Várad vén barangja
Int a Körös-part jészeke régi Várad,
Ahol egyszer te is lánggal robogtál,
Ahol Annát arany kódókbe láttad.

Most a halhatatlanság küszöbén Szeged búszkeségét siratja benned, de az élet, az ifjuságod mámoros tavasz Váradé volt, ahol egyszer Te is boldog voltál Te szomorú Juhász magyar bánatunknak. Nem voltál itt, hon soha e földi tekéken. Csak egyszer Váradon.

Most, hogy tal léptél a Halál küszöbén, bizton oda indultál vissza a mi világunk Városába, a váradi promenetreirek fehér csarnokába, háza a Kis Pipa udvarára a virágos akádfák alá. Isten veled Gyula, a régi Váradon találkozunk.

Duttká Akos,